LYCKSELE KOMMUN
LIKSJUON KOMMUVDNA

Bygdemedel

Lycksele kommun
Handlingsplan 2027

Titel: Bygdemedel 2027
Utgiven av: Lycksele kommun 2026
Text: Lycksele kommun
Bild omslag: Lycksele kommun
Adress: Lycksele kommun, Stadshuset Storgatan 22, 921 31 Lycksele
Telefon: 0950-166 00
E-post: kommun@lycksele.se
Hemsida: www.lycksele.se
Diarienummer: 2026-000055

Antagen Av: Kommunstyrelsen 2026-10-06 § 104	Ärendebeteckning: Handlingsplan för bygdemedel	Dnr: 2026-000055
Dokumentägare: Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig: Näringslivschef	Dokumenttyp: Handlingsplan
Ersätter dokumentet: Handlingsplan 2026	Revideras: Årligen	Uppföljning: Årligen

Handlingsplan för bygdemedel år 2027

Bakgrund

Bygdemedel är en årlig avgift som betalas till länsstyrelsen av den som har tillstånd till vattenverksamhet. Syftet med avgiften är att förebygga och kompensera för de skador och den påverkan som vattenverksamheten och regleringen av älvarna medför. Hur bygdemedel får användas regleras i lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och förordning (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter. Lagen och förordningen reglerar de avgifter kraftverksbolagen ska betala. Ur dessa medel avsätts medel i första hand för oförutsedda skador utifrån beslut av Miljödomstolen. Medel som finns kvar efter denna avsättning ska enligt lagstiftningen om bygdeavgiftsmedel (6 kap. 1 §) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet tillgodose allmänna ändamål för den bygd som berörs av vattenverksamheten eller anläggningar för denna. Enligt 8 § kan bygdemedel användas till investeringar för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna.

Lycksele kommun ska årligen upprätta en handlingsplan för hur bygdemedlen ska användas i kommunen. Handlingsplanen ska därefter godkännas av länsstyrelsen i Västerbotten. Handlingsplanen ska lämnas in senast 31 oktober för nästkommande år. Under första kvartalet varje år meddelar Länsstyrelsen kommunerna om fastställd beslutsram, det vill säga den summa bygdemedel som varje kommun tilldelas.

Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i den vision och de mål som beslutats av Kommunfullmäktige tillsammans med kommunens lokala utvecklingsstrategi, serviceplan och näringslivsprogram.

Sammanfattning:

Bygdemedel är pengar från vattenkraftsverksamhet som ska användas för att stärka och utveckla de bygder som påverkas av vattenkraften. Medlen kan sökas för investeringar som gynnar lokalsamhället, till exempel service, föreningsliv, näringsliv eller annan lokal utveckling. Kommunen planerar årligen hur medlen ska användas och fördelas.

Utgångspunkt

I förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter finns begreppet ”berörd bygd”. Med berörd bygd avses hela Lycksele kommun.

Investeringar och insatser ska främja ett allmänt intresse och vara till nytta för kommuninvånare, både i byar och centralort. Bygdemedlen ska bidra till Lycksele kommuns vision om ett hållbart och attraktivt samhälle samt stödja genomförandet av Agenda 2030. Vid prioritering av ansökningar ska särskild hänsyn tas till insatser som stärker social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet samt bidrar till kommunens mål om god folkhälsa, meningsfull fritid, ett växande näringsliv och ett hållbart samhälle för framtiden.

Bygdemedel är ett verktyg för att stärka Lycksele som en attraktiv kommun där landsbygd och centralort utvecklas tillsammans. Genom stöd till föreningsliv, service, mötesplatser, näringsliv och hållbara investeringar bidrar bygdemedlen till kommunens vision om ett livskraftigt civilsamhälle, ett växande

näringsliv och en hållbar utveckling i hela kommunen. På detta sätt bidrar vi gemensamt till många av målen i Agenda 2030 men främst

- Mål 3 God hälsa och välbefinnande genom satsningar på folkhälsa, rörelse, friluftsliv och social gemenskap.
- Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt genom näringslivsutveckling, entreprenörskap och lokala utvecklingsprojekt.
- Mål 11 Hållbara städer och samhällen genom utveckling av samlingslokaler, mötesplatser, service och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna genom energieffektivisering och klimatsmarta investeringar.
- Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap genom projekt där föreningar, företag, kommunen och andra aktörer samverkar.

Sammanfattning:

Bygdemedel används för att utveckla hela Lycksele kommun. Stöd ges till satsningar som stärker föreningsliv, service, mötesplatser, näringsliv och hållbar utveckling. Särskilt prioriteras projekt som bidrar till hälsa och gemenskap, lokal tillväxt, attraktiva livsmiljöer, klimatsmarta lösningar och samverkan.

Insatsområden

2027 års bygdemedel ska fördelas enligt följande:

- Näringslivsfrämjande åtgärder 70 % av tilldelade bygdemedel
- Främjande av kommunens föreningsliv 30 % av tilldelade bygdemedel

Näringslivsfrämjande åtgärder

Näringslivsfrämjande åtgärder ska ses utifrån ett brett perspektiv och även omfatta åtgärder som långsiktigt bidrar till utveckling av näringslivet och företagsklimatet i Lycksele kommun. Insatserna kan omfatta utveckling och stimulering av näringslivet och ska i första hand ske genom medfinansiering av egna och andra aktörers utvecklingsprojekt. Bygdemedlen kan även medfinansiera kommunens näringslivsfrämjande insatser, investeringar, konsulttjänster och kompetensinsatser som främjar samhälls- och näringslivsutvecklingen och bidrar till att utveckla företagsklimatet.

Beslut om att bevilja eller avslå finansiering från potten av bygdemedel för belopp upp till och med 150 tkr/år fattas av kommundirektör. Beslut om att bevilja eller avslå finansiering från potten av bygdemedel för belopp överstigande 150 tkr/år fattas av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Länsstyrelsens *Handbok för hantering av bygdemedel i Västerbottens län 208-8649-2025* och *Riktlinjer för beviljande av bygdemedel till näringslivsfrämjande åtgärder och medfinansiering av projekt 208-8648-*

2025 gäller för beviljande av bygdemedel för näringslivsbefrämjande åtgärder och ändamål specificerade i handlingsplan.

Sammanfattning:

Bygdemedel kan användas för att medfinansiera kommunens satsningar som stärker näringslivet, utvecklar företagsklimatet och bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Främjande av kommunens föreningsliv

Här avses insatser som bidrar till att utveckla föreningslivets förutsättningar att erbjuda ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter för kommunens befolkning.

För 2027 prioriteras:

(1) åtgärder som främjar god folkhälsa och en meningsfull fritid samt energibesparande åtgärder i föreningsägda samlingslokaler och fritidsanläggningar.

(2) åtgärder som syftar till att långsiktigt säkra tillgången till bostäder, samlingslokaler och fritidsanläggningar i bygden.

Föreningarna ska så långt möjligt sträva efter att växla upp bygdemedlen med annan nationell, regional eller lokal finansiering. Projekt där övrig extern medfinansiering har säkrats och som i övrigt överensstämmer med denna handlingsplan prioriteras.

Föreningarna beviljas maximalt 90 % av godkända kostnader i stöd. Det innebär att föreningen måste stå minst 10 % av kostnaden själv eller söka medel från andra finansiärer. Andra finansiärer ska redovisas i ansökan. För att bygdemedlen ska komma så många som möjligt till del uppgår högsta beviljade stöd per förening 150 000 kr per ansökningsomgång. Vid låg nyttjandegrad av stödet och/eller högt prioriterade ansökningar där nyttan tillkommer många kan ett högre belopp beviljas.

Länsstyrelsens *Handbok för hantering av bygdemedel i Västerbottens län 208-8649-2025* och *Riktlinjer för beviljande av föreningsbidrag ur bygdemedel 208-8646-2025* gäller för beviljande av bygdemedel till föreningslivet.

Föreningslivet ansöker om bygdemedel hos Länsstyrelsen tidigast den 15 februari och senast 15 april det år ansökan avser. Länsstyrelsen lämnar sedan ansökningarna på remiss till kommunen.

Ansökningarna bereds gemensamt av projekt-, näringslivs- och fritidskontor. Kommunstyrelsen fattar därefter beslut om yttrande till länsstyrelsen, som därefter fattar det formella beslutet.

Sammanfattning:

Bygdemedel till föreningslivet ska stärka möjligheterna att erbjuda kultur- och fritidsaktiviteter för kommuninvånarna. Prioritet ges till projekt som främjar folkhälsa, meningsfull fritid, energieffektivisering samt långsiktigt säkrar tillgången till samlingslokaler, fritidsanläggningar och bostäder i bygden. Föreningar uppmuntras att kombinera bygdemedel med annan finansiering. Stöd kan normalt beviljas med upp till 90 procent av kostnaden och högst 150 000 kronor per ansökningsomgång.

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSJUON KOMMUVDNA

Stadshuset, Storgatan 22, 921 31 Lycksele
www.lycksele.se
kommun@lycksele.se
0950-166 00